

med selskaber fra de øvrige EU-lande og sikres gode rammer for at drive effektiv og konkurrencedygtig virksomhed.

Med de nye el- og gasdirektiver fastsættes rammebetingelser, der mere effektivt kan sikre gode konkurrencevilkår for selskaberne på tværs af landegrænserne. Samtidig sikres det i direktiverne, at den øgede konkurrence ikke tilsidesætter hensynet til forbrugerbeskyttelse, miljø og forsyningssikkerhed. Sammen med flere andre EU-initiativer, fx CO₂-kvotedirektivet, bygningsdirektivet og direktivet om harmonisering af energifgifter, understreger det EU's betydning for energisektoren.

Regeringen vil sikre, at hele den danske elproduktion kan handles på markedsvilkår. Det kræver en del omlægninger af reguleringen i de kommende år. Også på gassiden er der brug for ændringer for at sikre konkurrencen. Set i en europæisk sammenhæng er Danmark dog med i førerfeltet, når det gælder markedsåbning på el- og naturgas.

Frit leverandørvalg for el- og gaskunder

Fra 1. januar 2003 blev det muligt for alle danske elkunder at skifte leverandør. Overgangen til det frie leverandørvalg for elkunderne begyndte godt, takket være elselskabernes grundige forberedelse. I alt har ca. 55.000 elkunder, heraf ca. 20.000 privatkunder, skiftet elselskab siden årsskiftet. Det svarer til et sted mellem 30 og 35 pct. af det samlede danske elforbrug. Regeringen noterer sig denne udvikling med tilfredshed, men der er fortsat behov for at arbejde videre med at skabe effektiv konkurrence.

I gassektoren er der i dag en markedsåbning på godt 30 % af det samlede årlige gasforbrug. Det svarer til, at gasforbrugere med et forbrug på over 25 mio. Nm³ naturgas frit kan vælge, hvem de vil forsynes af. I 2002 skiftede de første naturgasforbrugere leverandør. Snart vil alle naturgasforbrugere kunne skifte leverandør. Regeringen indgik den 19. juni 2002 aftale med partierne bag energireformen om en fuldstændig åbning af gasmarkedet senest pr. 1. januar 2004.

Et andet vigtigt element i aftalen af 19. juni 2002 var at påbegynde den gradvise overgang til markedsvilkår for miljøvenlig elproduktion, der hidtil har været omfattet af aftagepligt for forbrugerne. Gennem nye afregningsregler for vindmøller sikrede aftalen en væsentlig reduktion i de politisk bestemte omkostninger på elområdet i de kommende år.

Markedsadgang for private forbrugere handler først og fremmest om forbrugerbeskyttelse, idet alene risikoen for, at kunderne vælger en anden leverandør, erfaringsmæssigt lægger et pres på leverandørerne for at øge serviceniveauet. Muligheden for at skifte leverandør er et tilbud. Regeringen forventer, at forbrugerne vil få mulighed for at reagere på både varedeklarationer og rabatter. Hvis noget så alligevel går galt, skal det være let og billigt for forbrugeren at klage. I øjeblikket undersøges mulighederne for et brancheklagenævn for energi fra starten af 2004.

Varme på konkurrencedygtige vilkår

Der er ikke de samme betingelser for at skabe konkurrence i varmesektoren, men mulighederne skal undersøges. Regeringen har igangsat en undersøgelse af, om der kan opnås effektiviseringer på fjernvarmeområdet i større sammenhængende byområder, og om der på lidt længere sigt er muligheder for et mere frit leverandørvalg i områder med større sammenhængende fjernvarmenet. Formålet er at fremme lavere forbrugerpriser samtidig med, at den høje forsyningssikkerhed bevares.

Regeringen har med virkning fra 1. juli 2002 lempet afgiftsbyrden for decentrale kraftvarmeværker. Lempelsen svarer til en mindre udgift på 1000 – 1500 kr. årligt for et almindeligt parcelhus i barmarksområderne i gennemsnit. Herudover er der blevet uddelt ekstra 85 mio. kr. til at forbedre økonomien i de nødlidende barmarksværker og andre små nødlidende værker.

Regeringen ønsker, at elproduktionen fra de decentrale kraftvarmeværker fremover styres af priserne på elmarkedet. Værkerne kan levere et værdifuldt bidrag til et mere velfungerende elmarked. Det er spild af samfundsressourcer, hvis værkerne producerer strøm, selvom markedsprisen i nogle timer er nul, fordi der samtidig er meget vindkraft. Markedsorienteringen vil resultere i, at værkerne stopper elproduktionen, når priserne bliver for lave, og flytter produktionen til de timer, hvor markedsprisen er høj. Værkerne vil desuden få mulighed for at vælge mellem flere leverandører af naturgas som følge af liberaliseringen af naturgassektoren. Markedsorienteringen af de decentrale kraftvarmeværker vil medføre behov for, at den nuværende støtte omlægges, så varmemeforbrugerne ikke belastes som følge af omlægningen.